

Фурдичко, О. І. Вірусні хвороби рослин в агроценозах і лісових екосистемах: діагностика та профілактика / О. І. Фурдичко, А. Л. Бойко, О. С. Дем'янюк, В. О. Цвігун // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 5-11.

Мета. Провести аналіз уже відомих результатів вірусологічних досліджень та дослідити вірусні хвороби в агроценозах і лісових екосистемах. Методи. Використано спектр методів, який містив візуальну діагностику, імуноферментний аналіз у різних модифікаціях, виділення тотальної РНК із рослинного матеріалу, очищення кДНК, фореуз нуклеїнових кислот, ЗТ-ПЛР і метод статистичної обробки даних. Результати. Проаналізовано результати вітчизняних та іноземних досліджень за напрямом фітовірусології. Проведено спільні дослідження Інституту агроєкології і природокористування НААН та Націо-нального університету біоресурсів і природокористування України щодо профілактики вірусних інфекцій рослин за використання композиції грибів базидіоміцетів. Для оздоровлення рослин від вірусних хвороб було задіяно процеси імітованої мікрогравітації. Висновки. З урахуванням наукової, екологічної та соціальної значущості біологічної безпеки в агропромисловому комплексі як важливої умови збалансованого розвитку України та виробництва якісної продукції харчування сільське та лісове господарства мають базуватися передусім на використанні якісного безвірусного сертифікованого посівного матеріалу стійких сортів. Тому актуальним є питання створення депозитарію основних вірусів, які уражають сільськогосподарські і лісові культури, та наукового центру «Вірус», що й було ініційовано на засіданні Бюро Президії Національної академії аграрних наук України 18 вересня 2019 р.

Сніжок О. Вплив обробітку ґрунту та системи захисту від хвороб і бур'янів на врожайність пшениці озимої / О. Сніжок // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 12-15.

Мета. Дослідити вплив різних обробітків ґрунту на видову забур'яненість і розвиток хвороб пшениці озимої в зоні Західного Полісся. Методи. В основу досліджень покладені польові дослідження з використанням методів: візуального – для визначення фенологічних фаз росту і розвитку культури; підрахункового – для визначення розвитку хвороб, шкідників, параметрів структури врожаю і врожайності культури; хімічного – для визначення вмісту елементів живлення в ґрунті; математико-статистичного – для оцінки достовірності результатів досліджень; розрахунково-порівняльного – для аналізу економічної ефективності. Результати. Установлено, що за полицевого обробітку ґрунту чисельність бур'янів у 2,7 раза менша, ніж за поверхневого. Дещо менша різниця впливу обробітку ґрунту прослідковується на розвиток і поширення хвороб. Проте тенденція зниження все ж таки зберігається за полицевого обробітку ґрунту та інтенсивної системи захисту. Висновки. Обробіток ґрунту значно впливає на накопичення бур'янів. Так, за полицевого обробітку ґрунту чисельність бур'янів не перевищувала 254 шт./м², водночас за поверхневого цей показник був у 2,1 раза вищий. Дещо менша різниця впливу обробітку ґрунту на розвиток і поширення хвороб. Проте тенденція зниження розвитку та їх поширення все ж таки зберігається за полицевого обробітку ґрунту. Обробіток ґрунту дав змогу отримати приріст урожаю на рівні 0,24–0,39 т/га, проте його поєднання з інтенсивною системою захисту від хвороб і бур'янів зумовило збільшення урожайності в межах 1,71–2,43 т/га.

Гавришко О. Агрогенні зміни окисно-відновного потенціалу за профілем ясно-сірих лісових поверхнево оглеєних ґрунтів Західного Лісостепу / О. Гавришко, Ю. Оліфір, Т. Партика // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 18-23.

Мета. Дослідити зміну окисно-відновного потенціалу (ОВП) у профілі ясно-сірого лісового поверхнево оглеєного ґрунту за різних систем удобрення і використання. Методи. Польові дослідження, фізико-хімічні та порівняльно-аналітичні методи. Результати. На фоні розрахованого рН сольового та показника Кларка (rH₂) установлено зміну ОВП у профілі ґрунту за тривалого агрогенного впливу. Відзначено, що тривале розорювання ґрунту без добрив (контроль) за рНКСІ 4,27 (середнє за 95% ймовірності) призводить до переважання в профілі помірно- та слабоокисного режиму. За внесення у ґрунт N105P101K101 + 10 т/га гною + CaCO₃ (1,0 Нг) на фоні зміни реакції ґрунтового розчину рНКСІ з глибиною відбувся різкий перехід ОВП з інтенсивно окисного (628 мВ) до слабовідновного (363 мВ) режиму, а показник rH₂ становив 31,2–20,2. Висновки. Із застосуванням на кислому ясно-сірому лісовому поверхнево оглеєному ґрунті органо-мінеральної системи удобрення у дозі N105P101K101 + 10 т/га гною + CaCO₃ (1,0 Нг) створюються найкращі умови для формування інтенсивно окисних процесів. Тривале розорювання ґрунту без унесення добрив (контроль) спричиняє розвиток у профілі слабоокисних процесів. Систематичне внесення у ґрунт самих мінеральних добрив (N65P68K68) порівняно з контролем та органо-мінеральною системою удобрення сприяє помітному зниженню окисно-відновного потенціалу в напрямі процесів відновлення. Для обґрунтування оптимальних

доз добрив і вапна та забезпечення урівноважених природних циклів кругообігу речовин кислих ясно-сірих лісових поверхнево оглеєних ґрунтів за різних рівнів сільськогосподарського навантаження доцільно використовувати як високочутливий оцінювальний показник ОВП, який дає змогу кількісно встановити відхилення окисно-відновного стану ґрунту від його природної рівноваги.

Танчик С. Вплив забур'яненості посівів соняшнику на водний режим ґрунту / С. Танчик, А. Бабенко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 24-28.

Мета. Визначити вплив різних систем основного обробітку ґрунту та засобів захисту посівів соняшнику від бур'янів на запаси доступної вологи в ґрунті і продуктивність культури. Методи. Польовий, статистичний (статистична обробка результатів досліджень), порівняльно-розрахунковий. Досліди проводили відповідно до загальноприйнятих методик у землеробстві. Результати. Дослідженнями встановлено, що запаси доступної вологи залежать від технології основного обробітку ґрунту та наявності бур'янів у посівах. Це дає підставу стверджувати, що основний обробіток ґрунту є одним із дієвих заходів накопичення вологи та знищення бур'янів. У період сівби соняшнику найвищі запаси доступної вологи у шарах ґрунту 0–10 см та 0–100 см були за безполіцевих обробітків. За таких обробітків формується оптимальна будова оброблювального шару, подрібнені рослинні рештки пшениці озимої створюють мульчувальний шар на поверхні ґрунту, який захищає від надмірного випаровування вологи. Під час оранки здійснюється кришення, розпушування і перевертання, обертання оброблювального шару ґрунту. Такі технологічні процеси сприяють посиленому випаровуванню доступної вологи з ґрунту, особливо у весняний допосівний період. Висновки. Під час догляду за посівами істотно зменшується негативний вплив бур'янів на ріст, розвиток і продуктивність культурних рослин. В умовах Правобережного Лісостепу України найбільш економічно доцільно та екологічно безпечно вирощувати соняшник за безполіцевого основного обробітку ґрунту (чизельний обробіток на глибину 25–27 см). Догляд за посівами соняшнику слід здійснювати проведенням досходового і післясходового боронувань зубовими боронами у фазі «білої ниточки» бур'янів. Гербіцид Фюзілад форте потрібно вносити у фазі 2–4-х листків у малорічних і за висоти 10–15 см багаторічних злакових бур'янів у нормі 0,5 л/га стрічкою до 15 см.

Василишина О. Вплив погодних умов на формування компонентів хімічного складу плодів вишні / О. Василишина, Є. Постоленко // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 29-36.

Мета. Установити вплив погодних умов на формування компонентів хімічного складу плодів вишні. Методи. Дослідження проводили 2016–2018 рр. на дослідній станції імені Л.П. Симиренка Інституту садівництва НААН з плодами вишні середньостиглих сортів Альфа та Пам'ять Артеменка. Плоди збирали в першій декаді липня в споживчій стадії стиглості. У них визначали: вміст сухих розчинних речовин на рефрактометрі РПЛ-3М, загальний вміст цукрів – фериціанідним методом; титрованих кислот – титрометричним методом; аскорбінової кислоти – йодометричним методом, вміст дубильних і барвних речовин за методом Нейбауера і Левенталя. Результати. Погодні умови за фази досягання впливають на якість плодів вишні. Установлено сильну та обернену кореляційну залежність між вмістом сухих розчинних речовин та гідротермічним коефіцієнтом фази досягання плодів вишні сорту Альфа ($-0,58 \pm 0,61$) та Пам'ять Артеменка ($-0,78 \pm 0,44$). Між вмістом дубильних і барвних речовин та гідротермічним коефіцієнтом за фази досягання плодів вишні сортів Альфа та Пам'ять Артеменка зв'язок сильний ($0,94 \pm 0,23$ та $0,99 \pm 0,15$). Важливим показником якості плодів вишні є вміст титрованих кислот. На їх формування впливають погодні умови вирощування. Зокрема, за значного зволоження у 2018 р., порівняно з 2016 та 2017 рр., вміст титрованих кислот вищий для плодів вишні сорту Альфа на 14,5 та 15%, Пам'ять Артеменка — 14 та 10%. Опади у період вегетації та за фази досягання сильно корелюють з вмістом титрованих кислот плодів вишні сорту Альфа та Пам'ять Артеменка з коефіцієнтами кореляції $r=0,81 \pm 0,4$ і $r=0,94 \pm 0,23$ та $r=0,64 \pm 0,56$ і $r=0,39 \pm 0,74$. Висновки. Виведено рівняння регресії, які за гідротермічним коефіцієнтом фази досягання дають змогу визначити вміст сухих розчинних речовин, дубильних і барвних речовин у плодах вишні сортів Альфа та Пам'ять Артеменка.

Косенко Н. Насіннєва продуктивність сортів томата залежно від схеми сівби та удобрення в умовах Південного Степу / Н. Косенко, В. Погорелова // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 37-43.

Мета. Визначити вплив схеми сівби та удобрення різних сортів томата на врожайність і посівні якості насіння в умовах Південного Степу України. Методи. Використовували загальнонаукові методи: польовий, лабораторний, вимірювально-розрахунковий, порівняльний, математико-статистичний аналіз. Результати. Установлено, що на врожайність насіння мали вплив досліджувані фактори. Середня врожайність за 2016–2018 рр. для сорту томата Легінь становила 117,62, для сорту Ювілейний — 112,63 кг/га. У середньому за роки досліджень

установлено, що врожайність за схеми сівби 100+50 см була на 0,6% більшою, ніж за схеми 150 см. Мінімальну врожайність насіння отримано у варіанті без удобрення – 49,06 кг/га. Застосування органо-мінеральної системи живлення рослин у поєднанні з позакореневим підживленням позитивно впливало на насіннєву продуктивність рослин томата. Збільшення врожайності насіння становило 56,95–67,04% порівняно з неудобреними ділянками. Насіння, отримане у варіантах досліду, мало енергію проростання 81–90%, схожість – 95–100%. Удобрення насіннєвих рослин збільшує масу 1000 шт. насіння на 0,06–0,11 г, енергію проростання – на 1–3%. Висновки. На насіннєву продуктивність найістотніший вплив має удобрення насіннєвих рослин томата. Сорт і схема сівби меншою мірою впливали на врожайність насіння. Найбільшу врожайність насіння (159,91 кг/га) забезпечив сорт Легінь за схеми сівби 100+50 см і комплексного удобрення рослин. Значного впливу досліджуваних факторів на посівні якості насіння томата не виявлено. Найбільший рівень рентабельності (154%) забезпечив сорт Легінь за схеми сівби 150 см і внесення мінеральних добрив з листовим підживленням препаратом Плантафол.

Коваленко А. Особливості застосування деструкторів стерні в умовах степової зони / А. Коваленко, М. Новожилий, Г. Тимошенко, Ю. Сергєєва // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 44-51.

Мета. Підвищення родючості ґрунту на основі визначення закономірностей змін ґрунтових процесів і формування врожаю за використання мікробних препаратів та побічної продукції культур у сівозміні за різних систем обробітку ґрунту.

Методи. Польовий, лабораторний, розрахунковий і статистичний. Результати. Визначено, що ступінь деструкції рослинних решток пшениці озимої за 3 міс. під впливом деструкторів зріс у 2,2–2,6 раза порівняно з контролем. Найінтенсивніше розкладання рослинних решток пшениці відбувалося під дією препаратів Екостерн і Органік-баланс – відповідно 54,5 і 50,2%, на контролі – 21,2%. Застосування препаратів-деструкторів сприяло підвищенню врожайності ячменю ярого на 0,01–0,27 т/га. За оранки ефективнішими виявилися препарати Органік-баланс, Біодеструктор стерні та Деструктор целюлози, які забезпечили приріст урожаю на 0,15–0,27 т/га. За мілкового обробітку ґрунту краще діє препарат Органік-баланс. Висновки. Застосування мікробних препаратів-деструкторів в умовах Південного Степу – це досить ефективний спосіб поліпшення біологічної активності ґрунту та підвищення врожайності сільськогосподарських культур. Їх ефективність значно підвищується за умов достатньої вологозабезпеченості ґрунту, унаслідок чого ступінь деструкції рослинних решток зростає в 2,2–2,6 раза порівняно з контролем. В умовах посухи розкладання рослинних решток під впливом препаратів-деструкторів проходить менш інтенсивно і перевищує контроль лише на 5,9–20 абсолютних відсотків. Найінтенсивніше деструкція рослинних решток відбувається за оранки, коли їх рівномірно заробляють по всій глибині орного шару ґрунту. Застосування чизельного розпушування ґрунту на таку саму глибину знижує інтенсивність мінералізації рослинних решток на 5,3–13,7% залежно від культури та умов зволоження ґрунту, а проведення мілкового безпліцевого обробітку ґрунту – на 18,7–27,1%.

Куцан, О. Оцінка ступеня контамінації мікроміцетами та мікотоксинами кормів у скотарській галузі України за останні роки / О. Куцан, О. Оробченко, М. Ярошенко, І. Герілович // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 52-57.

Мета. Дослідити ступінь контамінації, видову належність мікроміцетів і вміст мікотоксинів (афлатоксину В1, стеригматоцистину, зеараленону, патуліну) у кормах для великої рогатої худоби за 2018 і I півріччя 2019 рр. та провести ретроспективний аналіз забрудненості кормів мікроміцетами за останні 5 років. Методи. Мікологічні та мікотоксикологічні дослідження проведено відповідно до загальноприйнятих і розроблених у лабораторії токсикологічного моніторингу методик визначення. Результати. За визначення ступеня контамінації мікроміцетами у 87-ми пробах кормів для великої рогатої худоби у 2018–2019 рр. перевищення максимально допустимого рівня (МДР) виявлено у 73,6% проб. Основними були: комбікорми – 23,4%, монокорми та силос – відповідно по 18,7, солома – 10,9, сіно – 7,8%. Основними забруднювачами кормів були мікроміцети родини *Mucoraceae* – 25,6% та родів: *Aspergillus Mich.* – 24,7, *Penicillium Linc.* – 9,5, *Fusarium Linc.* – 3,3, інших родів – 36,9%. На вміст мікотоксинів дослідили 35 проб кормів, лише в одній пробі комбікорму було визначено наявність зеараленону – 0,88 мг/кг, що на 76% перевищує МДР. Афлатоксин В1, стеригматоцистин, патулін і зеараленон були за межами визначення методу і не перевищували МДР. Висновки. Ступінь контамінації мікроміцетами кормів для великої рогатої худоби у 2018 та I півріччі 2019 рр. залишався високим, зокрема недоброякісні (вище МДР) становили 73,3 та 73,8% відповідно. Основними забруднювачами кормів були плісеневі сапрофіти родини *Mucoraceae* – 25,6% та родів: *Aspergillus Mich.* – 24,7, *Penicillium Linc.* – 9,5, *Fusarium Linc.* – 3,3, інших родів – 36,9%. Наявність афлатоксину В1, стеригматоцистину, патуліну і зеараленону у кількостях вище МДР у

34-х пробах кормів виявлено не було. Лише у пробі комбікорму визначено зеараленон – 0,88 мг/кг корму, що на 76% перевищує МДР. У 2014–2017 рр. ступінь забрудненості мікроскопічними грибами недоброякісних кормів становила 51–88%.

Вожегова, Р. Продуктивність ліній – батьківських компонентів гібридів кукурудзи залежно від способів поливу та густоти рослин у Південному Степу / Р. Вожегова, Ю. Лавриненко, Т. Марченко, П. Забара // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 58-63.

Мета. Визначити вплив способу поливу та густоти стояння рослин на ріст, розвиток та урожайність насіння ліній кукурудзи, що є батьківськими компонентами інноваційних гібридів. Методи. Польовий, лабораторний, порівняльний, узагальнення. Дослідження проводили впродовж 2016–2018 рр. Результати. Установлено, що основним чинником впливу на тривалість періоду «сходи – квітування» ліній кукурудзи була група стиглості. Тривалість періоду збільшувалася від 49 (у скоростиглих ліній) до 62-х діб (у пізньостиглих ліній). Густота рослин виявилася досить ефективним чинником впливу на терміни квітування жіночого суцвіття. Найбільшу реакцію на загущення спостерігали у середньостиглих, середньопізніх і пізньостиглих ліній з ФАО 380 – 500. Таку реакцію ліній на густоту стояння можна використовувати на ділянках гібридизації для синхронізації квітування батьківських компонентів гібридів. Установлено, що краплинне зрошення сприяє формуванню найвищої врожайності зерна кукурудзи. Порівняно з дощуванням прибавка врожаю від краплинного зрошення становила 0,56 т/га, або 12,1%. Найбільше зросла врожайність насіння у ліній ФАО 300–500 (від 0,88 до 1,18 т/га). Батьківська лінія ДК445 (ФАО 420), у середньому за період проведення досліджень, виявилася найпродуктивнішою – середня врожайність насіння становила 5,79 т/га. Висновки. Установлено специфічну реакцію ліній на щільність ценозу. Для кожної батьківської форми існує оптимум густоти рослин, що потрібно враховувати на ділянках гібридизації для отримання максимальної врожайності насіння. Отримані результати свідчать, що для планування виробництва насіннєвого матеріалу ліній кукурудзи, що є батьківськими компонентами гібридів, слід враховувати їхні генотипові особливості, реакцію на щільність фітоценозу та спосіб поливу.

Дерев'яно, Д. Обґрунтування впливу робочих органів зернозбиральних комбайнів на пошкодження і якість насіння / Д. Дерев'яно, О. Сукманюк, В. Сарана, О. Дерев'яно // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 64-71.

Мета. Обґрунтувати можливість покращення якості насіння через зниження його пошкодження на всіх стадіях процесу збирання, оброблення, підготовки і сівби та розробити обладнання для реалізації цих процесів у виробництві. Методи. Теоретичні дослідження і розрахунки виконували через математичне моделювання роботи технічних засобів і технологічних процесів. Використовували основні закони механіки і сучасні методи комп'ютерних розрахунків. Експериментальні дослідження виконували в лабораторно-виробничих умовах із використанням натурних зразків і технічних засобів за розробленими і стандартними методиками. Результати. Проведено дослідження щодо вивчення міцності та руйнування, тобто макротравмування зернівок залежно від механічних впливів, зусиль і напружень. Визначено, як зовнішні засоби впливають на виникнення і розповсюдження деформацій і тріщин та скільки їх при певному навантаженні досягає критичної довжини. Виникнення і напрям утворення тріщин і їх кількості у більшості випадків залежать від направлення дії зовнішніх сил і внутрішніх біологічних особливостей зернівки. На міцність зернівки, крім тріщин, мають також істотний вплив мікротравми зародка, ендосперму та насіннєвої і квіткової оболонки. Як незалежні параметри, за допомогою яких оптимізуємо енергію прискорення зернівки для мінімізації деформацій та мікротравмування насіння, прийнято кутове та поступальне прискорення деформації об'єму частини зернівки і кутове прискорення у точці зіткнення зернівки зі сферичною поверхнею робочого органу. Проведено теоретичні розрахунки та обґрунтовано вплив барабанних і роторних молотильних апаратів на деформацію і пошкодження насіння. Висновки. Розрахунки і графічні залежності підтверджують висновок експериментально-виробничих досліджень: макро- і особливо мікротравмування насіння пшениці озимої та жита при збиранні роторним молотильним апаратом значно менше, ніж за використання барабанного, що істотно впливає на якість насіння.

Крутякова, В. Дослідження зберігання хижого кліща *Amblyseius swirskii* за умови зниженої температури / В. Крутякова, І. Лімарь // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 72-77.

Мета. Визначити вплив термінів зберігання кліща амблісейуса Свірського за температури від 0 до 10°C на біологічні та технологічні показники культури. Методи. Загальноприйняті в технічній ентомології та акарології методи утримання та відтворення штучних популяцій кліщів. Методи планування експерименту та обробки експериментальних даних: центральний композиційний рототабельний план, регресійний аналіз. Результати. Проведені експерименти

продемонстрували зниження життєздатності хижого кліща амблісейуса Свірського при збільшенні терміну зберігання в умовах зниженої температури. Мінімізації втрат хижака вдається досягти за температури зберігання близько 6°C. Життєздатність кліща за таких умов залишається на оптимальному (близькому до контролю) рівні за умов зберігання не більше 8-ми діб. Двофакторний експеримент дав можливість отримати відповідний аналітичний вираз – виживаність залежно від терміну зберігання і температури. Показники плодючості самок амблісейуса Свірського після попереднього зберігання за цієї температури протягом 8-ми діб залишаються на оптимальному рівні. Показано вплив низьких температур зберігання на міграційну активність кліщів – вона зменшується, починаючи з 8-ї доби зберігання. При утриманні в умовах зниженої температури до 8-ми діб хижак зберігають міграційну активність на прийнятному для практичного застосування рівні. Висновки. Оптимальною температурою зберігання, за якої будуть найменші втрати амблісейуса Свірського, є 6°C. Максимальний термін зберігання кліща за цієї температури – 8 діб. За таких умов зберігання життєздатність біоматеріалу наближається до контрольних показників. Міграційна активність лишається на рівні, припустимому для використання хижака у закритому ґрунті. Це забезпечує ефективне застосування амблісейуса Свірського як агента біологічного методу боротьби.

Мозоль, Н. Особливості експлуатації дренажних систем у зоні осушення в сучасних умовах (на прикладі Західного регіону Волинської обл.) / Н. Мозоль, Г. Воропай // Вісник аграрної науки. – 2020. – № 2. – С. 78-84.

Мета. Проаналізувати особливості експлуатації дренажних систем західного регіону Полісся України, на основі аналізу проведених досліджень сформулювати основні заходи для підвищення ефективності функціонування міжгосподарських і внутрішньогосподарських систем гумідної зони. Методи. Економіко-статистичний, формалізованого відображення. Результати. За період 2010–2018 рр. у Волинській обл. у зоні діяльності Ратнівського міжрайонного управління водного гос-подарства спостерігається зростання обсягу державного фінансування та госпдогвірних робіт з реконструкції та ремонту мережі меліоративних систем. Більша частина фінансування (до 85%) спрямована на обслуговування та експлуатацію систем, на капітальний ремонт виділяється до 15% усіх коштів. Завдяки кваліфікованій експлуатації дренажної мережі внутрішньогосподарського та міжгосподарського значення за осінньо-весняний період 2018–2019 рр. лише на окремих понижених територіях басейну р. Прип'ять рівень води піднімався на 0,3–0,4 м над нулем посту. Водночас перевищення відміток затоплення прирічкових населених пунктів становило 0,1–0,2 м і не завдало шкоди сільськогосподарським угіддям. Періоди відведення надлишкових вод становили 0,5–2 дні. Для порівняння, період сніготанення та весняних дощів 2009 р. характеризувався значним підняттям рівня ґрунтових вод, рівень води в р. Прип'ять піднімався вище 1,2 м, відведення зайвої води з підтоплених територій тривало близько 1 міс. Висновки. Позитивний приклад експлуатації меліоративної мережі у Волинській обл., злагоджена взаємодія землекористувачів та експлуатаційної служби, кваліфікований ремонт та обслуговування є запорукою сталого функціонування дренажних систем та ефективного використання меліорованих агроландшафтів, захисту населених пунктів від шкідливої дії вод.